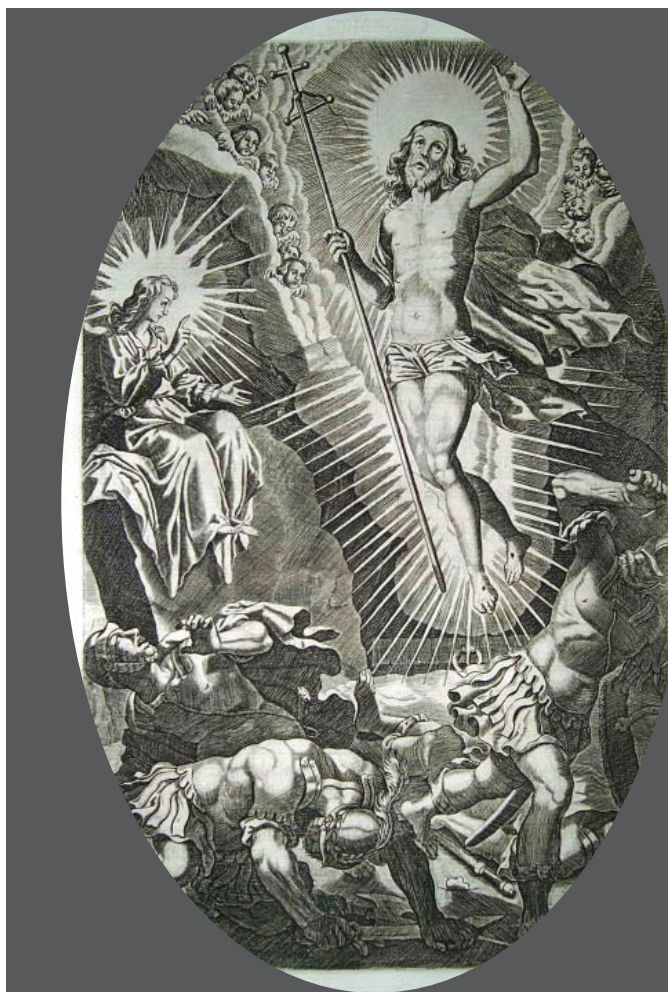

*Prin rugăciune și credință spre cinstea altarelor; să ne
rugăm pentru beatificarea episcopilor greco-catolici,
morți în faimă de martiri sub regimul comunist*

CRISTOS A ÎNVIAT!

CALEA DESĂVÂRȘIRII

Revistă de spiritualitate și de cultură creștină a Societății
„EPISCOP DR. IOAN SUCIU”
Anul XX Nr. 5 (226) mai 2013

Este Luna Mai, Luna Mariei

Dumnezeu a dorit să ne dăruiască timp, să-l umple de prezența Sa prin frumusețea creației Sale, să ne ajute în alegerile noastre, **să ne ajute să învățăm să ne bucurăm!**

Ne-a dăruit fiecăruia un tată, o mamă care să ne învețe cum să ne gospodărim darul primit.

Este o mare bucurie să privești tinerele familii, cu copii mici, atunci când vin în biserică, la Sfânta Liturghie. Răbdători, calmi în duiosia iubirii lor, se ocupă în liniște de cei mici, le împlinesc dorința de mișcare, fac cu ei semnul crucii, îngenunchează, îi duc în fața preotului la Sfânta Împărtășanie, îi duc la Isus! Da, e școala firească și atât de necesară, de benefică pe care fiecare creștin o poate primi de la părinți. Să nu renunțăm la ea! Să stăm și să ne gândim cum putem trăi noi și cei dragi ai noștri mai bine, mai adevărat. Învățând, mereu învățând, încredințându-ne răbdării iubirii plină de îndurare a Tatălui Ceresc. Avem un exemplu minunat: copila Maria intrând atât de curând în Templu, tânăra Fecioară primind cu inima deschisă chemarea la maternitatea divină, mama Maria, Maică Preacurată, MAMĂ pe vecie!

Putem oare să ne gândim la mamă fără o tresărire a inimii, fără un zâmbet fericit? Putem să ne simțim liniștiți la sfârșitul unei zile fără să-i adresăm un cuvânt de iubire, de mulțumire?

E luna Mai. Este cea mai plină de farmec, puritate de alb de flori, parfum și lumină, de bucurie vie de irumpere spre o nouă viață, este luna când putem să-I mulțumim Lui Dumnezeu și Ei, Cea care a spus „DA” pentru noi că avem parte de atâta PURITATE, FRUMUSEȚE, MÂRTURIE DE CREDINȚĂ, JERTFĂ, IUBIRE, toate într-un singur dar: MAMA MARIA! Să-I mulțumim prin delicatețea gestului frumos față de aproapele,

Prin rugăciuni pentru cei ce nu cunosc încă iubirea lui Dumnezeu, pentru convertirea lor, pentru cei pe care Isus i-a ales pentru a ne călăuzi spre El, preoții, pentru cei aflați în suferință, să ne rugăm așa cum ne-a învățat EA, Mama noastră, prin exemplul personal.

Ca în fiecare an, Reuniunea Mariană ne cheamă să-I oferim Mamei noastre câte un trandafir format din roua plină de lumină a inimii noastre, în Rozariul de 24 de ore, din preajma Sărbătoririi apariției Sale de la Fatima. Dar luna Mai, luna Mamei noastre Cerești, este tot anul! Să nu uităm să-I dăruim mereu flori, mulțumindu-I.

Maria-Mirela FILIMON

CALEA DESĂVÂRȘIRII

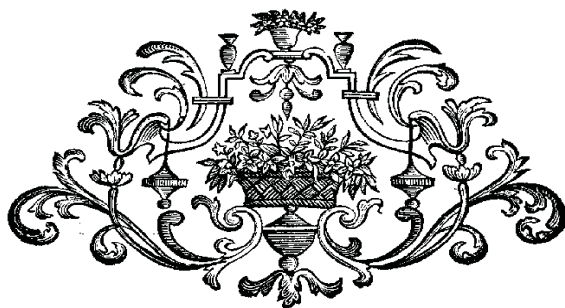
Despre rugăciune

Dacă greșim, dacă păcătuim, spune Sfântul Bernard, imediat să ne ridicăm. Nimeni să nu-și piardă curajul, fiindcă oricine se întoarce cu adevărat la Dumnezeu, din toată inima sa, fără-ndoială va primi iertare; lacrimile de pocăință sunt primite de Dumnezeu. Ne vom putea ridica nu numai la înălțimea la care am fost înainte de cădere, dar chiar la o desăvârșire mai înaltă și mai deplină. Sfânta Împărtășanie cât mai deasă ne ajută și ne susține.

Părintele spiritual

din Alfonso Rodriquez, SJ

“Calea Desăvârșirii Creștine”, vol. I,
Oradea 1933

SUMAR

Editorial.....	2	ale Paștelui.....	9
Parabola unui bob de grâu.....	4	Pagini bilingve.....	10
Ouă roșii.....	5	Principiul subsidiarității.....	14
Scrisoare Pastorală la Sărbătoarea		Obiceiuri de Paște.....	16
Învieri Domnului.....	7	Sfântul Francisc, Patimile	
Neuitatele Sărbători		și Învierea Domnului.....	18

Parabola unui bob de grâu

Un bob de grâu se văzu într-o zi sub povara unei brazde de pământ și se simți cu totul mâhnit.

Era întuneric și umed, și creștea mereu întunericul și umezeala, căci negura zilei, cu căderea nopții s-a răsfirat într-o ploaie subțire. Ceas de deznădejde, nu altceva. Bietul grăunte, cu primejdia de a-și crește necazurile, începu să toarcă amintirile.

Ce frumoasă era vremea aceea când se ridica în sânul unui spic sprinten, sărutat de soare, legănat de vânt, fericit ca un copilăș în brațele mamei. Câmpul semănat cu grâu era verde-auriu, o mare de spice drepte, și sus, în albastru, ploaie de raze de soare și orchestre de ciocârlii, din zori în noapte. Și-n apus nu era așa frig, nici atât de umed ca acum; roua cobora dulce ca o mângâiere peste spicele înflăcărâte de soare și luna lumina cu blândețe câmpurile ce se coceau. Frumoase vremuri, acelea ce nu mai revin niciodată!

Veni apoi, vai, teribila zi în care secera fluieră prin câmpuri și-și deschise drum printre spice. Le strânsesă secerătorii, le prinseră în snopi și le-ncărcară. Câmpul părea un loc de luptă din care erau transportați răniții.

Și veni ziua și mai groaznică în care, fără milă bieteile spice fură împinse în mașină. Se frânsesă spicele, și grăunții împreunați, până în tinerețe, zburară într-o parte și-n alta fără să se mai revadă, doar în sac. Erau îngămădiți, ce-i adevărat, respirau

greoi de tot, mai puteau însă vorbi cu tovarășii de suferință. De-acum singurătate tristă, totală, moarte sigură sub glia neagră și rece!

Grăuntele știa că nu poate rezista la umezeală și simțea că a devenit foarte sensibil. Simțea cum se umflă, cum stă să-i crape pielea. Își da seama că umezeala pătrundea tot mai adânc și nu o să treacă mult până ce să ajungă înecat de umezeală. Ce se va întâmpla cu el atunci?

În zori, o grapă colțuroasă trecu peste câmp și bietul bob de grâu se văzu în întuneric negru: pământ de toate părțile. Și umezeala nu se ostioia. Înțelegea că ceva clocotea și se frânge înăuntru, apa pătrundea din toate părțile, nici un colțișor din măruntaie nu-i mai era uscat. Era sfârșitul!

* * *

Ridică o ultimă privire, un ultim regret melancolic la zilele pline de soare și-ncepu să se tânguie:

- De ce am fost creat, dacă trebuie să sfârșesc atât de trist? Era mult mai bine pentru mine să nu fi cunoscut niciodată lumina soarelui, decât să mă găsesc apoi în nenorocirea aceasta.

Se auzi atunci un glas, și părea că vine de sus, sus:

- Nu fi temător, nu vei pieri, fi încrezător: îți promit o viață mai bună.
Mori ca să renaști!

- Cine ești tu care-mi vorbești? întrebă grăuntele, în vreme ce simțea năpădindu-l o teamă sfântă, căci îi părea

(continuare în pag. 5)

(urmare din pag. 4)

că vocea grăiește pământului, lumii
întregi.

- Eu sunt Acel ce te-am creat, care
acum vreau să te creez din nou.

Bietul grăunte se încredință
Creatorului său și nu mai știu nimic.

* * *

Într-o dimineață de primăvară,
un firicel verde, ca un luger, își scoase
căpușorul de sub pământul umed.
Soarele vărsa o căldură blândă și
pământul aburea. Și sus, sus, stoluri
de ciocârlii cântau.

Grăuntele, schimbat în verde
firicel de grâu, privea în jur îmbătat de
bucurie. Se simțea că trăiește, și încă
cum! Revedea soarele și ciocârlile.

Și nu era singur; în jur vedea o
armată întreagă de firicele sprintene,
verzi, și-și recunoscua frații și surorile.

Atunci, tânăra plantă se simți
inundată de bucuria de-a trăi și, în
semn de mulțumire lui Dumnezeu, ar
fi dorit să se ridice până la Ceruri să-l
mângâie cu frunzele ei.

Și părea că aceeași veselie
recunoscătoare dă aripi ciocârlilor, ce
zburau tot mai sus și cu cât se apropiau
de Cer, cântecul lor devenea tot mai
limpede, tot mai curat

Și un glas care venea de Sus, de
tot, rosti: „**Dacă bobul de grâu, azvârlit
în pământ nu moare, nu rodește. Dar,
dacă moare, rodește îmbelșugat**”.

Taina Vinerii Mari, taina durerilor
noastre este în această parabolă pe care
Isus ne-a lăsat-o lumină și putere.

Episcop Ioan SUCIU

Ouă roșii

Pământul se cutremurase
S-a-ntunecat în miezul zilei,
Iar sus, pe Golgota murise
Isus, împărțitorul milei.
Apostoli și mironosițe
Erau cutremurați de-un dor,
De-a mântui sfintele moaște
Și-ale-ngropă în legea lor.

Pilat nu le-a-mplinit rugarea.
Cezarul, poate, se temea
Că luat de dâșii trupul rece,
Cum prorocise, va-nvia.
Maria Magdalena însă,
Cea credincioasă lui Isus,
A înroșit un coș de ouă
Și cinste lui Pilat i-a dus.

Pilat uimit de-așa minune,
Uitându-și gândurile grele,
I-a zis Mariei Magdalene
Să ceară ceva pentru ele.
S-a înroșit mironosița
Și a-ndrăznit să roage-ncet:
„Dă-mi mie trupul de pe cruce
Al lui Isus din Nazaret...”

Pilat s-a tulburat o clipă,
S-a hotărât apoi să-l deie,
A luat din mâna ei ploconul,
Ce, să se teamă de-o femeie?
Mironosița-nvingătoare
Cu doi apostoli, mai străini,
Culcară-ntr-un mormânt de piatră
Pe cel încununat cu spini.

S-a străjuit apoi mormântul
Și piatra se pecetlui,
Dar Cel ce-a-ntrupat Cuvântul
A înviat a treia zi.

Maria CUNȚAN (1935)

La Sărbătoarea Învierii Domnului Isus Cristos

„Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim...”
(Utrenia Învierii, Stih)

Dragi credincioși,

Ziua Învierii Domnului este o zi de bucurie indiferent după care calendar este sărbătorită. Să nu uităm, însă, că de fiecare dată când celebrăm Sfânta Liturghie comemorăm, de fapt, Învierea Domnului, trecerea de la moarte la viață, deci și învierea noastră împreună cu El.

În acest an, de Sărbătoarea Învierii Domnului nostru Isus Hristos, doresc să medităm și să interpretăm împreună două evenimente recente care au marcat viața Bisericii Catolice: retragerea Papei Benedict al XVI-lea și alegerea noului Papă – Papa Francisc, și să înțelegem rostul acestei schimbări.

Vorbind despre Biserică, Sfântul Părinte Papa Benedict al XVI-lea a spus: *„m-am simțit precum Sfântul Petru cu Apostolii în corabie pe Marea Galileei: Domnul ne-a dăruit multe zile însoțite și cu vânticel bun, zile în care pescuitul era din plin; au fost și momente în care apele erau agitate și vântul potrivnic, ..., iar Domnul părea că doarme. Dar, am știut că în acea corabie era Domnul și am știut mereu că, corabia Bisericii, nu este a mea, nu este a noastră, ci a Lui, a Domnului. Iar Domnul nu o va lăsa să se scufunde: este El cel care o conduce, prin oameni, pentru că așa a hotărât Domnul”* (1).

De asemenea, în primul său

discurs public după alegere, actualul Papă Francisc a vorbit despre *„biserica Romei care prezidează în caritate peste toate Bisericile”* (2).

Iubiți frați în Hristos,

Menționarea lui Petru și a Romei în discursurile celor doi Papi nu este întâmplătoare. Lui Petru i-a spus Isus: *„Și Eu îți zic ție, că tu ești Petru și pe această piatră voi zidi Biserica Mea și porțile iadului nu o vor birui. Și îți voi da cheile împărăției cerurilor și orice vei lega pe pământ va fi legat și în ceruri, și orice vei dezlega pe pământ va fi dezlegat și în ceruri”* (Mt. 16, 18-19). Tot lui Petru i-a repetat Isus de trei ori: *„Paște mieluşei Mei”, „Păstorește oile Mele”, „Paște oile Mele”* (cf. In. 21, 15-17). Și tot pentru Petru s-a rugat Isus pentru ca să nu *„piară credința ta; Și tu, oarecând, întorcându-te, întărește pe frații tăi”* (Lc. 22, 32).

În momentul în care Isus a înviat iar apostolii stăteau închiși de *„frica iudeilor”*, Petru a fost cel care *„s-a ridicat și a alergat la mormânt”* (Lc. 24, 12) ca să cerceteze mărturia femeilor mironosițe. Iar, apoi, tot Petru a fost cel care a predicat primul în public: *„Pe Isus Nazarineanul, ..., pe care, ..., voi L-ați luat și, pironindu-L, ..., L-ați omorât. Pe Acesta Dumnezeu*

(continuare în pag. 7)

(urmare din pag. 6)

L-a înviat, dezlegând durerile morții, deoarece nu era cu puțință ca El să fie ținut de ea. ... Căruia noi toți îi suntem martori” (cf. Fapte 2, 22-32)

Iată-l așadar pe Petru în momente cheie din viața lui Isus și a Bisericii primare, predicând, întărind pe frați, păstorind. Aceasta e vocația încredințată lui Petru, care e transmisă din urmaș în urmaș până astăzi; aceasta este vocația Romei de a „*prezida în caritate peste toate Bisericile*”.

Dragii mei,

În lumina cuvintelor Papei Benedict despre „*corabia lui Petru*”, și noi putem spune astăzi, în Sfânta zi a Învierii, că și corabia Bisericii Greco-Catolice a avut zile bune, momentele mari în care soarele strălucea și vântul era lin. Astfel de momente au fost: Unirea cu Roma, care a creat redesteptarea națională și spirituală a românilor, Școlile Blajului, care au pus bazele culturii române; Suplex Libelus Valahorum și Memorandumul, care cereau drepturile românilor din Transilvania; adunarea de pe Câmpia Libertății de la Blaj din 1848, când s-a strigat „*vrem să ne unim cu țara*”; reînvierea din 1989 și ridicarea Bisericii noastre la rangul de Arhiepiscopie Majoră.

La aceste zile însoțite, însă, s-au adăugat zilele înnourate ale desființării Bisericii Greco-Catolice din 1948 de către comuniști, arestarea episcopilor, a preoților și a credincioșilor, pușcăriile și canalul, moartea și cimitirele fără cruci.

Tot la aceste zile negre aș adăuga și perioada de după căderea „*cortinei de fier*”, când Bisericii noastre nu i s-au redat drepturile confiscate, iar credincioșii greco-catolici continuă să sufere.

Da, Biserica noastră a trecut prin vremuri bune și vremuri de restriște dar, și noi, am știut întotdeauna că suntem „*în corabie cu Sfântul Petru și cu Apostolii*” și că Domnul era acolo, chiar dacă „*părea că doarme câteodată*”. El a fost mereu la cârmă și nu a lăsat Biserica să se scufunde, iar acum Domnul o face să strălucească prin martirii ei care, rând pe rând, vin ridicați la cinstea altarelor. „*A iubi Biserica înseamnă și a avea curajul să iei decizii dificile, încărcate de suferință*” (3), a accepta martiriul, a renunța la putere, la totul pentru binele Bisericii și din iubire față de Hristos cel Înviat. Mare este Papa Benedict prin curajul său și prin renunțarea de sine pentru binele Bisericii.

Dragi credincioși,

„*Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul*” – 13 martie 2013 – una dintre zilele pe care le-a făcut Domnul. În această zi cardinalii au ales, dintre cei care erau „*în corabie cu Sfântul Petru și cu Apostolii*”, un om „*de la capătul lumii*” (4), pentru a deveni noul episcop al Romei și Păstor al turmei Bisericii. Un om „*de la capătul lumii*” care în umbra crucii dorește să fie chemat Francisc, un om „*de la capătul lumii*” care în lumina lui Hristos merge la altar pentru a duce un buchet de flori Maicii Domnului.

(continuare în pag. 8)

(urmare din pag. 7)

Sfântul Părinte ne îndeamnă pe toți „*să mergem în prezența și lumina lui Hristos*”; „*să construim Biserica din pietre vii*” prin puterea și lucrarea Spiritului Sfânt și „*să mărturisim împreună cu Sfântul Petru pe Hristos, Fiul lui Dumnezeu*” (5).

Mare om este Papa Francisc prin umilința și înțelepciunea sa. Părinții și bunicii acestui Papă au emigrat în Argentina „*pentru un codru de pâine mai bun*”, iar el se întoarce la Roma cu o extraordinară „*bogăție*”, cu o bogăție spirituală. După modelul Papei, românii noștri au mers, au emigrat prin lumea largă, în lumina lui Hristos și, cu siguranță, pe acolo pe unde sunt vor reuși să zidească multe lucruri bune și vor zidi și Biserica cea din pietre vii, mărturisindu-l pe Fiul lui Dumnezeu, iar la vremea potrivită poate ei, poate copii sau nepoții lor se vor întoarce acasă cu alte bogății și daruri pentru România.

„*Ziua Învierii, să ne luminăm și să ne îmbrățișăm unii pe alții și să ne zicem fraților*” cu tot omul de bunăînvoire! Mari, minunate și uneori misterioase și neînțelese lucruri s-au întâmplat la umbra crucii în corabia Bisericii! Să nu uităm că și noi, Biserica noastră, suntem într-un alt capăt de lume iar crucea când ne-a luminat, când ne-a umbrat existența de-a lungul vremii. Dar, în lumina și în umbra crucii am fost mereu cu Maica Sfântă, iar în buchetul de flori pe care Sfântul Părinte, Papa Francisc, l-a depus pe altar înaintea icoanei Maicii Domnului eram

și noi, fiecare cu bucuriile și necazurile sale. Domnul ne-a fost maestru și stăpân al sufletelor, ne-a condus pe drumul crucii și am fost împreună cu El răstigniți și, tot împreună cu El, celebrăm biruința vieții asupra morții la fiecare Sfântă Liturghie.

Dragii mei,

Învierea Domnului să vă aducă în suflet și în inimă:

- curajul de „*a merge*” prin viață la umbra și în lumina crucii lui Hristos;

- tăria de „*a construi*”, de „*a zidi*” mereu Biserica pe sângele lui Hristos vărsat pe cruce;

- capacitatea de „*a-L mărturisi pe Hristos*” (6) lumii în care trăim.

Vă îndemn cu Hristos cel înviat: „*Nu vă temeți! mergeți și vestiți!*” (cfr. Mt 28, 10) lumii învierea, ziceți fraților tuturor, iertați toate pentru Înviere! Și să nu uitați că, pe marea vieții, sunteți „*în corabie împreună cu Petru și cu Apostolii, iar Hristos Domnul este acolo*”!

Tuturor vă doresc sărbători sfinte și binecuvântate!

Hristos a Înviat!

+ Virgil BERCEA

(1) Benedict al XVI-lea, Audiența Generală, miercuri 27 februarie 2013; (2) Papa Francisc, Binecuvântarea „*Urbi et Orbi*”, miercuri 13 martie 2013; (3) Benedict al XVI-lea, Audiența Generală, miercuri 27 februarie 2013; (4) Papa Francisc, Binecuvântarea „*Urbi et Orbi*”, 13 martie 2013; (5) Papa Francisc, Predica la Sfânta Liturghie cu Cardinalii, 14 martie 2013; (6) Ibid.

Neuitatele Sărbători ale Paștelui

Citind zilele acestea „România literară”, revistă de specialitate, într-un articol, îmi reține atenția afirmația **„zona cea mai importantă a conștiinței noastre este Memoria”**, dar nu ca o înregistrare exactă a persoanelor și a evenimentelor, ci ca factor esențial în viața noastră, pentru că **„Memoria ne conduce din umbră; ea posedă - în cazul fiecăruia dintre noi - bogății incalculabile ce ne comandă reacțiile, opțiunile și viziunea personală”**. Între viața noastră de azi și cea de ieri, legătura nu încetează. De acolo, din trecut, ne vine o forță tainică și, în ciuda opreliștilor pe care viața ni le pune în cale, ea ne dă sentimentul liniștitor că lucrurile se vor îndrepta.

Reîntâlnirea cu trecutul este mai stăruitoare la marile Sărbători. În acel trecut al meu, familia, Biserica și oamenii din preajma mea, a căror bunătate mi-a vegheat copilăria, erau un dar neasemuit, **„incalculabile mele bogății”**.

Am locuit în comuna Liebling din județul Timiș, atunci Timiș-Torontal, aparținând Diecezei de Lugoj, unde era Episcop Ioan Bălan, martirul Bisericii noastre. Comună nemțească, foarte mare și foarte bogată. Erau doar șaisprezece familii de români, colonizați după Primul Război Mondial; aceștia formau Parohia Greco-Catolică al cărei

preot era tatăl meu. Românii trăiau modest; înconjurați de așa multă bogăție, nu o râvneau, nu știau ce este invidia, trăiau cu adevărat credință - oameni consecvenți în credință și cu ei înșiși. În comună aveau strada lor, acolo și-au ridicat și biserica, au ridicat-o cu osteneala fiecăruia, din puținul ce-l aveau. Nu era o biserică mare, dar era foarte frumoasă și sfântă. Bine construită, din cărămidă, interiorul numai în alb, în care culorile iconostasului dădeau viață și armonie simplității. Mai erau cele două strane și băncile, totul adaptat la cadru. Altarul cu Isus Euharisticul era plin de lumină și strălucitor prin curățenie și obiecte de cult deosebite, aduse de la Episcopia din Lugoj. Pentru Sf. Euharistie, tatăl meu a cumpărat un mic potir de argint poleit cu aur.

Biserica ne unea pe toți, formam o adevărată familie. În preajma Sărbătorilor, viața Bisericii noastre era intensă. Pentru Noaptea Învierii și Zilele de Paști, pregătirile se făceau cu multă chibzuială și din timp. Era obiceiul ca, pe rând, familiile să pregătească „Paștile”. „Coloniștii”, așa era numele lor în comună, erau din Gârbovița, din apropierea Aiudului. Vinul pentru „Paști” și pentru Sf. Cuminecătură din cursul întregului an, de acolo se aducea. Era un vin curat și dulce. În timpul războiului,

(continuare în pag. 12)

PAGES BILINGUES

Association des Amis de l'Église Gréco-Catholique de Roumanie, Blaj

“C’est ce que derange qui fait vivre”

Cardinal Alexandru Todea

Evangile de Jésus Christ

Selon Saint Luc (Lc 24, 1-12)

Le premier jour de la semsine, de grand matin, les femmes se rendirent a sépulcre, portant les aromates qu’elles avaient préparées. Elles trouvèrent la pierre roulée sur cote du tombeau. Elles entrèrent, mais ne trouvèrent pas le corps du Seigneur Jésus. Elles ne savaient que penser, lorsque deux hommes se présentèrent a elles, avec un vêtement éblouissant. Saisies de crainte, elles baissaient le visage vers le sol. Ils leur dirent: *„Pourquoi cherchez-vous le Vivant parmi les morts? In n’est pas ici, il est ressuscite. Rappelez-vous ce qu’il a dit quand il été encore en Galilée: «Il faut que le Fils de l’homme sont livre aux mains des pécheurs, qu’il soit crucifie et que, le troisième jour, il ressuscite»*. Alors elles se rappelèrent ses paroles.

Revenues du tombeau, elles rapportèrent tout cela aux Onze et a tous les autres. C’étaient Marie Madeleine, Jeanne, et Marie mère de Jacques; les autres femmes qui les accompagnaient disaient le même chose aux Apôtres. Mais ces propos leur semblèrent délirants, et ils ne les croyaient pas. Pierre cependant courut au tombeau; mais en se penchant, il ne vit que le linceul. Il s’en retourna chez lui, tout étonne de ce qui était arrive. (a suivre)

„Ceea ce ne deranjează ne face să trăim”

Cardinal Alexandru Todea

Învierea și arătările Domnului

După Sfântul Luca (Lc 24,5)

Iar în ziua cea dintâi a săptămânii, dis-de-dimineată, venit-au la mormânt, aducând miresmele pe care le pregătiseră, și altele împreună cu ele; și au găsit piatra răsturnată de pe mormânt. Și intrând, nu au găsit trupul Domnului Isus. Și pe când se mirau ele de aceasta, iată doi bărbați au stat înaintea lor în haine strălucitoare. Și înfricoșându-se ele și aplecându-și fața la pământ, aceia le-au zis: ***„De ce căutați pe cel viu printre cei morți? Nu este aici, ci s-a sculat: aduceți-vă aminte cum v-a zis încă fiind în Galileea, grăind: „Trebuie să fie dat Fiul omului în mâinile oamenilor păcătoși, și să fie răstignit, și a treia zi să se învieze”***. Și ele și-au adus aminte de cuvintele Lui.

Și întorcându-se de la mormânt, au spus acestea toate celor Unsprezece și tuturor celorlalți. Și era Maria Magdalena, și Ioana, și Maria lui Iacob, și celelalte împreună cu ele, care ziceau către Apostoli acestea. Și le se păreau ca niște povești cuvintele lor, și nu le-au crezut. Iar Petru, sculându-se, a alergat la mormânt și, aplecându-se, a văzut doar giulgiurile căzute zăcând, și s-a dus de acolo, mirându-se de cele ce s-a întâmplat. (va urma)

o călătorie de la Liebling la Aiud era ca o aventură, nu lipsită de risc, dar se făcea. Odată vinul adus, era gustat și apreciat, și comentariile nu lipseau.

Spre Marea Sărbătoare se concentra toată atenția. Fiecare știa „terenul” pe care se află, știa că omul vechi trebuie lăsat în urmă, cu slăbiciunile și imperfecțiunile lui, ca Paștele să fie o adevărată înviere a sufletului. De aceea spovezile, rugăciunea personală și comunitară, în biserică, erau mai frecvente.

„Învierea” se celebra pe la două-două și jumătate, în plină noapte. Cum locuiam în centrul comunei, plecam spre „colonie” din timp, mama, tata fratele meu și eu. Lieblingul „meu” avea nopți cum nu am mai văzut, cu lună și stele, cu multă lumină; făceam un drum în lumină, așteptând lumina și bucuria sufletului. Fătul Botei era deja în pragul bisericii. La primul sunet al clopotului întreaga „colonie” se trezea. Casele erau înconjurată de vie și pomi; revărsată lumina lunii peste ele, se crea un joc de lumini și umbre, ca într-o dantelă. Vedeam luminat câte-un geam, apoi iar căzut în umbră, în timp ce întreaga colonie venea spre biserică. Coloniștii își păstrau portul, femeile aveau iile lucrate cu măiestrie și catrințe negre țesute cu fir auriu. Era atâta frumusețe și eleganță în ținuta lor!

Ritualul „Învierii”, odată început, trăirea credinței în Învierea Domnului era așa de puternică,

încât, închizând ochii, ne simțeam chiar martorii miracolului Învierii Domnului. Și când, după ce preotul bătea în ușa bisericii de trei ori, ca să intre „Împăratul Măririi”, izbucnea cântecul „Cristos a înviat!”, biserica și grădina din jur, și până mai departe, nu-l puteau cuprinde. Aduna în el toată credința, speranța, biruința vieții și bucuria Sărbătorii, bucuria care transformă. Și la noi nu se cânta oricum, cantorul Todor a urmat „Școala de cantori” la Blaj.

Amintirea păstrează deplin „Biserica în rugăciune”: revărsarea de lumină, odăjdiiile albe ale preotului și credincioșii, pe toți îi regăsesc în locurile lor știute, îmi regăsesc și locul meu.

S-a trecut de la „Patimile”, care „au spălat, iertat și șters greșeala...” la „Înviere”. Încercam să ne lăsăm pătrunși de spiritul Învierii Domnului și-L rugăm, după Sf. Împărtășanie, să rămână cu noi.

Din nou „Cristos a înviat!” răsuna în toată biserica. Ordonat, așa cum se cuvine, primeam, în cănițe de sticlă, „Paștile”. S-ar putea crede că era deja timpul plecării spre casă?! La Liebling nu se pleacă însă odată cu sfârșitul serviciului religios. În fața bisericii, preotul și lumea mai întârziu, mai schimbau un gând, se cerea un sfat, se împărtășea o îngrijorare sau o bucurie, era obiceiul fiecărei duminici.

În drum spre casă, țineam strâns

(continuare în pag. 13)

**Redacția revistei urează Preasfințitului VIRGIL,
preoților, profesorilor, studenților, elevilor,
cititorilor și nu în ultimul rând, colaboratorilor:
“Sărbători Fericite!” și le spune:
“Cristos a Înviat”**

(urmare din pag. 12)

În mâini cănița cu „Paștile” și gândul zbura la cozonacii care ne așteptau la masa care nu pierdea nimic din „ceea ce se cuvine”. Mama era foarte severă în a se respecta „ceea ce se cuvine”, în orice situație. Prima zi de Paște trebuia sărbătorită numai în familie. Dar „familia” noastră însemna și colonia, așa că uneori, după-amiaza, eram la curatorul Victor, la cantorul Todor, la fătul bisericii Botei sau la familia Cobliș Vasile, un om de rară blândețe.

Istoria a schimbat cursul vieții. Mulți nemți au plecat cu armata germană la retragerea ei, mai târziu au plecat cu toții. În locul lor au fost aduși

„coloniștii noi” și Biserica noastră i-a primit cu iubire pe toți.

Cunosc continuitatea credinței și a binelui la greco-catolicii din Liebling, ca și ei, în așteptarea Sărbătorii Învierii Domnului, port în gând imaginea părinților și a bunicilor lor și sunt plină de recunoștință că în anii formării mele i-am avut în preajmă, sunt plină de recunoștință pentru „*incalculabilele mele bogății...*”

Celor de acum, greco-catolicilor din Liebling, părintelui V. Dragoș și familiei, împreună cu soțul meu, le trimitem gândul nostru bun și le spunem cu toată inima „Cristos a înviat!”

Otilia BĂLAȘ

PRINCIPII MAJORE ALE DOCTRINEI SOCIALE A BISERICII CATOLICE:

PRINCIPIUL SUBSIDIARITĂȚII

Principiul subsidiarității este un concept politic și social conform căruia responsabilitatea unei acțiuni publice, atunci când ea este necesară, trebuie acordată celei mai mici entități, celei mai puțin centralizate autorități, capabile să rezolve problema în cauză. Este în fond grija de a veghea ca lucrurile să fie rezolvate eficient la nivelul cel mai scăzut de organizare. Atunci când problemele depășesc capacitățile micilor entități, nivelul superior are datoria să susțină, să completeze mijloacele necesare rezolvării problemei. Bineînțeles, respectând principiul subsidiarității, adică având grijă ca nivelul superior să nu se substituie nivelului inferior în rezolvarea problemei.

UN PRINCIPIU DE DREPT CONSTITUȚIONAL

Ideea de *a suplini ce lipsește* a fost piatra unghiulară a federalismului, entitățile autonome delegând **numai** problemele pe care nu puteau să le rezolve la nivelul lor. În gândirea politică europeană ideea unui stat subsidiar este adusă de curentul *solidarist* și apoi *personalist*. Un bun exemplu îl constituie repartizarea competențelor între Landuri (state) și Bund (federație), în Germania. În 1992 tratatul de la Maastricht formulează

principiul subsidiarității în articolul 5, astfel: ” În domeniile care nu sunt de competența sa exclusivă, Comunitatea nu intervine, în conformitate cu principiul subsidiarității, decât în cazul și în măsura în care obiectivele acțiunii preconizate nu pot să fie realizate într-un mod satisfăcător de către statele membre, însă pot fi realizate mai bine la nivel comunitar din cauza dimensiunilor sau efectelor acțiunii preconizate.”

DISCURSUL SOCIAL AL BISERICII CATOLICE

Papii au făcut mereu o folosire critică a principiului subsidiarității. Conceptul apare în anul 1891, în enciclica *Rerum novarum* în momentul în care social catolicismul cere intervenția Statului în problemele sociale generate de industrializarea rapidă, de capitalismul triumfător care îi trata pe muncitori ca pe o marfă și le interziceau dreptul de a coopera și de a crea sindicate.

Este imposibilă promovarea demnității persoanei fără a ține cont de familie, de grupuri, de asociații, de realitățile teritoriale locale, pe scurt, de formele de asociere de tip economic, social, cultural, sportiv, recreativ, profesional, politic, cărora

(continuare în pag. 15)

persoanele le dau viață în mod spontan și care fac posibilă pentru ei o creștere socială efectivă. Acesta este domeniul societății civile în sensul sumei de raporturi dintre indivizi și forme medii de societate, care se realizează în formă originală datorită „subiectivității creative a cetățeanului.” Rețeaua acestor raporturi întărește țesutul social și formează baza unei adevărate comuniuni de persoane prin faptul că face posibilă recunoașterea unor forme superior dezvoltate ale socialității.

Papa Pius al XI-lea a sistematizat principiul în enciclica *Quadregesimo anno* din anul 1931. Era momentul istoric în care se manifestau tot mai puternic naționalismele și fascismul. Se spune în enciclică: „Precum nu este învoit a lua de la un individ ceea ce el poate îndeplini cu forța și iscusința proprie, și a încredința unei comunități, tot așa este nedrept a pune în mâinile unei societăți mai mari, sau mai înalte, ceea ce poate face o comunitate mai mică și mai inferioară. Acest lucru este, în același timp, o pagubă mare și o răsturnare a ordinii sociale, pentru că datoria societății este aceea de a ajuta asociațiile corpului social, dar nu de a le distruge și a le înghiți.”

În condițiile războiului rece acest principiu a fost extins de către Papa Ioan al XXIII-lea în enciclica *Pacem in terris* din anul 1963. **Enciclica păcii** a fost data la numai doi ani de la ridicarea Zidului Berlinului și la

câteva luni după Criza Rachetelor din Cuba. Poziția Papei față de conflicte este clară: *acestea nu trebuie rezolvate recurgând la arme, ci la negocieri.* În continuare el subliniază importanța respectării drepturilor omului ca o consecință a felului în care creștinismul îl înțelege pe om: *”Pentru că fiecare om are dreptul la viață, la integritatea corporală și la mijloacele potrivite pentru buna dezvoltare a vieții”*

Papa Benedict al XVI-lea amintește legătura indisolubilă a principiului subsidiarității cu solidaritatea, în momentul în care Statul providențial se simte amenințat: *„Principiul subsidiarității trebuie legat strâns de principiul solidarității și vice-versa, deoarece dacă subsidiaritatea fără solidaritate cade în particularism, este la fel de adevărat că solidaritatea fără subsidiaritate cade în asistență care umilește pe cel care este în nevoie.”*

Intervenția papilor se face în numele respectării demnității umane, principiu fundamental al Doctrinei sociale a Bisericii Catolice. Pentru viziunea creștină, demnitatea persoanei umane trece în fața principiului coeziunii: „Guvernul are rolul de a asigura, de a dezvolta și de a conserva perfecțiunea ființelor de care răspunde”

O DIMENSIUNE POLITICĂ

Pentru ca această critică să nu rămână doar la nivelul principiilor, pentru ca ea să fie înțeleasă și respectată,

(continuare în pag. 16)

papii i-au dat și o dimensiune politică adresându-se comunităților: episcopi, preoți, laici și oameni de bunăvoință. Leon XIII a adus omagiu catolicilor care s-au implicat în sindicalismul creștin. Papa Ioan al XXIII-lea a susținut bisericile tinere din lumea a treia în momentul în care s-a accelerat procesul de decolonizare. Discursul social al Bisericii are o dimensiune politică și este recepționat ca atare de către mulți creștini care-și reînnoiesc voința lor de a contribui la binele comun. Făcând din persoana umană un principiu necondiționat, multiplicând inițiativele de completare, creștinii dau glas unui principiu politic ce trece dincolo de Biserică.

Ioan SORAN

Precizare.

Textul reprezintă o prelucrare a articolului *Subsidiarité* scris de Bertrand Hériard Dubreuil, director al CERAS (Centre de Recherche et d'action sociales). Textul se găsește la adresa <http://www.doctrine-sociale-catholique.fr/index.php?id=6662> la rubrica *Les principes*. Recomand călduros cercetarea acestui site deoarece articolele referitoare la Doctrina Socială a Bisericii Catolice sunt deosebit de clare și atent redactate, se pot citi ușor și prezintă esențialul subiectelor tratate.

Au fost adăugate și unele elemente din **Compendiu de Doctrină Socială a Bisericii** editat de Consiliul Pontifical pentru Dreptate și Pace. Materialul este tradus și publicat de editura Sapienția, Iași, 2007.

Obiceiuri de Paște

Italia, din Joia Sfântă sau Joia Mare nu se mai aud clopotele, e mai multă liniște, oamenii sunt mai tăcuți, amintindu-și de răstignirea lui Isus. Tot în această zi are loc în toate bisericile ritualul „spălării picioarelor”, semn al umilinței și al servirii. În anul acesta Papa Francisc a spălat picioarele unor deținuți. Zilnic, în biserici, se roagă „**Calea Crucii**”; la Coloseum, în Vinerea Mare, o celebrează Papa. În timpul Postului se pune grâu la încolțit și, odată crescut, cu buchetele de verdeață se împodobește biserica parohială. În ziua de Paște, copiii găsesc ouă ascunse prin casă sau grădină. În multe țări se împodobește cu ouă un pom - pomul este simbolul victoriei vieții asupra morții - în Italia se împodobește măslinul.

Franța sărbătorește Paștele cu mult fast. Toate magazinele sunt împodobite cu iepurași, pui, ouă și clopoței de ciocolată. Iepurașul, care în alte părți aduce daruri copiilor, este înlocuit cu clopoței. Pentru că nu mai sună clopotele din Joia Sfântă până în prima zi de Paște, se crede că din biserici clopotele - se numesc chiar clopote zburătoare - au zburat la Vatican de unde nu se întorc decât la Paște, dar aduc cu ele ouă de ciocolată.

Spania are multe tradiții străvechi, procesiunea din Săptămâna Sfântă își are originea în secolul al XIII-lea. Bărbații se îmbracă în negru, iar femeile poartă mantila de dantelă. Postul este sever,

nu numai prin alimente, e considerat o perioadă de privațiuni, de meditații și rugăciuni, de pregătire profundă pentru așteptatul miracol al Învierii.

Germania are și ea obiceiuri foarte vechi. Chiar numele Sărbătorii, Ostern, vine de la o zeiță anglo-saxonă: Eastre, Eostre sau Ostra. Tot foarte vechi este și obiceiul de a împodobi pomi cu ouă. Postul este sever pe toată durata lui, în Vinerea Sfântă și în Sâmbăta Sfântă se mănâncă pește, în schimb, masa de Paște este foarte bogată. Copiii obișnuiesc să rostogolească ouă pe pante cu iarbă sau le ciocnesc și obțin pe cel pe care l-au spart. În nord, se aprind focuri în care, simbolic, arde tot răul; obiceiul este întâlnit și în Olanda.

În Anglia prăjitura tradițională este în formă de cruce, este o prăjitură cu fructe, preparată cu multă grijă de gospodine. Ca în multe alte țări europene Iepurașul-simbol aduce ouă și cadouri pe care le ascunde prin casă, iar copiii nu renunță până nu le găsesc.

Și în Suedia, ca peste tot în lumea creștină, Săptămâna Mare începe cu Dumineca Floriilor când se celebrează intrarea lui Isus în Ierusalim. Suedezii cred că în acest timp au putere vrăjitoarele. Cu o zi înainte de Paște fetele și băieții se îmbracă în vrăjitoare, merg la vecini și le dăruiesc ilustrate de Paște. Obișnuiesc să vopsească ouăle în culori diferite.

Grecia oferă și ea diferite obiceiuri la Paște. În Vinerea Mare se

fac procesiuni cu un catafalc. Mâncarea tradițională de Paște se bazează pe miel, supă și friptură, ouă, salate și o pâine specială decorată cu o cruce și cu ouă, este „pâinea lui Isus”.

America de Nord, are obiceiuri care se aseamănă cu ale noastre, este firesc, cei mai mulți americani sunt plecați din Europa. Iepurașul de Paște lasă în familiile cu copii „Coșul de Paște” cu ouă de ciocolată și multe delicatese.

În Filipine, în timpul Postului sunt evocați soldații romani, cruzimea cu care l-au răstignit pe Isus. Din timpuri străvechi se practică autoflagelarea. Curios, în **Australia**, Bilby este simbol în locul iepurașului, și acest Bilby este Marsupianul de ciocolată, adică reprezintă pe cangurul locului.

Israelul, nefiind o țară creștină, pelerinii veniți din întreaga lume pentru Sărbătoarea Sfințelor Paște, fac procesiuni chiar pe pământul străbătut de pașii lui Isus. „**Calea Crucii**” cu stațiunile ei, adună lumea în rugăciune și lacrimi pentru Patimile lui Isus.

Cuprinzând într-o privire obiceiurile de Paște din lume, observăm că ouăle roșii le întâlnim peste tot. Nu se cunoaște originea lor, sunt însă multe legende care încearcă să aducă explicații.

Poate că toate aceste obiceiuri ne reamintesc cuvintele din „**Cântarea Cântărilor**”: „**De-acum iarna a trecut... iarna trece, viața revine...**”, viața noastră, care, la Învierea Domnului, primește tăria și lumina Sa.

O.B.

Sfântul Francisc, Patimile și Învierea Domnului

Sf. Francisc a fost puternic pătruns de Misterul Pascal. Se crede că denumirea de „Crainic al Marelui Rege”, pe care și-a dat-o când a plecat din orașul natal, ar fi fost în legătură cu Sărbătoarea Paștelui. Cele două mari Sărbători, Crăciunul și Paștele, se bucurau de o deosebită atenție din partea Sf. Francisc și pregătirea sufletului pentru a le trăi cu adevărat ocupa un loc important în viața lui.

Aceste Sărbători au menirea să reamintească **„pelerinajul omului”** pe pământ, spunea Sf. Francisc. La Crăciun Isus coboară în lumea noastră, dar nu este primit cu înțelegere și ospitalitate. La Paști, a fost trădat și răstignit...dar a înviat. Sf. Francisc a văzut o legătură între misterul Crăciunului și al Vinerii Mari. Crăciunul **„este începutul Crucii, iar Vinerea Mare reprezintă sfârșitul și punctul culminant al Întrupării Fiului lui Dumnezeu. Amândouă sunt forme de umilință a lui Dumnezeu”** (A. Rotzetter, W. Van Dijk, T. Matura, „Francisc de Assisi - Un început și ce rămâne din el” -, traducere din limba franceză de Petru Pecican, preot român unit-greco-catolic, Colecția revistei Arca, Arad, 1994, p.116).

Mila pentru suferințele lui Cristos era profundă și și-o exprima prin venerarea Crucii și binecuvântarea cu semnul Sfintei Cruci. Fraților obișnuia să le

spună: **„în fiecare zi găsesc în memoria mea o mare desfătare și mângâiere meditănd asupra umilinței lui Dumnezeu”**. Biografia Sf. Francisc afirmă că **„Francisc era un stigmatizat încă din momentul întâlnirii sale cu crucifixul din San Damiano, că el este rănit de Patima Fiului lui Dumnezeu și că suferă. În boala de ochi a Sfântului se află și cauza numeroaselor lacrimi pe care el le-a vărsat”**. (Op.cit.,p.114).

Pentru a participa la suferințele lui Isus, Francisc împreună cu frații au creat **„Oficiul Patimilor”**, alcătuit din câte un psalm pentru fiecare oră și versete scoase din Vechiul și Noul Testament. **„Oficiul Patimilor”** îl făcea prezent pe Cristos în inima Sf. Francisc și a comunității, **„pe Cristos cel trădat, dincolo de Cristos prizonier, luat în bătaie de joc, chinuit și osândit, răstignit pe cruce, mort și înviat”** (Op.cit.,p.115).

Înainte cu câțiva ani de stingerea sa din viață, Domnul i-a dezvăluit un loc unde se putea ruga și **„lepăda în întregime de el însuși”**, la muntele Verna, loc de o rară frumusețe sălbatică - pentru rugăciune și reculegere, Sf. Francisc obișnuia să-și aleagă astfel de refugii izolate de lume. Acolo, la Verna, meditănd asupra suferințelor lui Cristos, s-a creat o altă Golgota, căci Francisc a dorit să împartă cu Cristos

(continuare în pag. 19)

(urmare din pag. 18)

torturile Crucificării. Mărturiile următoare ne vin de la fratele Leon, care îl supraveghea din apropiere, și sunt relatate de Sf. Bonaventura: în timp ce Francisc era în contemplație, un serafim i-a înfipt în trup semnele supliciului: stigmatel. Francisc însă nu vorbea despre toate acestea și își ascundea rănil.

Pentru Ziua Învierii Domnului, Sf. Francisc a creat „*La Matutin în Dumineca Paștelui*”, versuri în care cântă bucuria și cheamă lumea

la bucuria Paștelui: „*Cântați Domnului un cântec nou, căci a făcut lucruri minunate. / Dreapta Sa și brațul Său sfânt l-au sfințit pe Fiul său iubit. / Domnul și-a arătat mântuirea și a descoperit dreptatea în fața oamenilor. / În acea zi Domnul și-a arătat îndurarea, și noaptea a răsunat cântecul de laudă :Aceasta este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm și să ne veselim într-însa. / Binecuvântat să fie Cel ce vine în numele Domnului, Domnul este Dumnezeu și ne-a dat lumina. / Să se bucure Cerurile, și să se veselească pământul; să tresare marea și vietățile ei; să se bucure câmpia și tot ce este pe ea. / Voi, neamuri, aduceți Domnului laudă și mărire, dați Domnului slava cuvenită numelui Său.*”

(va urma)

O.B.

Bibliografie

1. A.Rotzetter, W. Van Dijk, T. Matura, „Francisc de Assisi - Un început și ce rămâne din el”, traducere din limba franceză de Petru Pecican, preot român unit, greco-catolic, Colecția revistei Arca, Arad, 1994;
2. Julien Green, „Fratele Francisc - Francesco d'Assisi”, traducere din limba franceză de Maria Ivănescu, Ed. Științifică, București, 1995;
3. * * * „Scrierile Sfântului Francisc de Assisi”, traducere din limba germană de Maria Raica, Colecția revistei Arca, 1994

Să ne rugăm împreună

Doamne, ajută-mă să pot spune celor

Puternici adevărul în față,

Să nu mint doar pentru a câștiga

Aplauzele celor slabi.

Dacă-mi dai noroc, nu-mi lua fericirea,

Dacă-mi dai putere, nu-mi lua rațiunea,

Dacă-mi dai succes, nu mă lipsi de umilință,

Dacă-mi dai umilință, nu-mi lua demnitatea.

Ajută-mă ca întotdeauna să văd și reversul medaliei.

Nu mă lăsa să-i învinovățesc pe ceilalți

Pentru că nu gândesc ca mine.

Învăță-mă să iubesc oamenii ca pe mine însumi,

Învăță-mă să mă judec ca pe restul.

Nu mă lăsa să alunec în orgoliu,

În disperare sau eșec,

Mai bine amintește-mi că esențialul este

Experiența care precede triumful.

Învăță-mă , ca în ciuda suferinței,

Să merg înainte,

Învăță-mă, ca în ciuda decepțiilor,

Să nu-mi pierd încrederea,

Învăță-mă că A IERTA este cel mai important

Lucru pentru cel puternic și că

Răzbunarea este semnul primitiv al celui slab.

Dacă-mi iei norocul, lasă-mi speranța,

Dacă-mi iei succesul, lasă-mi puterea

De a trece peste eșec.

Dacă voi greși cuiva,

Dă-mi curaj să-mi cer iertare,

Dacă-mi va greși cineva,

Dă-mi bunătatea ca să-l pot ierta.

Doamne, dacă eu uit de Tine,

Tu să nu uiți de mine.

Te iubesc, Doamne, am nevoie de Tine.

Vino în inima mea, binecuvântează familia mea și prietenii mei. Amin.